Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA RIMVĪDA NORKUS [*RIMVYDAS NORKUS*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2025. gada 20. novembrī[1]

Lietas C-498/24 P un C-499/24 P

Çolakoğlu Metalurji AŞ,
Çolakoğlu Dış Ticaret AŞ
pret
Eiropas Komisiju (C-498/24 P)
un
Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları TAŞ,
İskenderun Demir ve Çelik AŞ,
Erdemir Çelik Servis Merkezi Sanayi ve Ticaret AŞ
pret

Eiropas Komisiju (C-499/24 P)

Apelācija – Dempings – Īstenošanas regula (ES) 2021/1100 – Konkrētu Turcijas izcelsmes karsti velmētu plakanu dzelzs, neleģētā tērauda vai cita leģētā tērauda velmējumu imports – Galīgais antidempinga maksājums – Regula (ES) 2016/1036 – Ievedmuitas nodokļi – Dempinga starpības aprēķināšana – 2. panta 10. punkta j) apakšpunkts – Valūtas riska ierobežošanas līgums

I. Ievads

1. Izskatāmās lietas ir par divām apelācijas sūdzībām, ko Turcijas uzņēmumi iesnieguši par Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumiem lietās T-629/21[2] un T-630/21[3] (turpmāk tekstā – "pārsūdzētie spriedumi") antidempinga maksājuma jomā. Apelācijas sūdzību iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi vairākas tiesību kļūdas, izskatot to atcelšanas prasības, kuras vērstas pret Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2021/1100 (2021. gada 5. jūlijs), ar ko nosaka galīgo antidempinga maksājumu un galīgi iekasē pagaidu maksājumu, kas noteikts konkrētu Turcijas izcelsmes karsti velmētu plakanu dzelzs, neleģētā tērauda vai cita leģētā tērauda velmējumu importam (turpmāk tekstā – "strīdīgā regula")[4].

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Spriedums, 2024. gada 8. maijs, *Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları* u.c./Komisija (T-629/21, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums lietā C-499/24 P", EU:T:2024:303).

3 Spriedums, 2024. gada 8. maijs, *Çolakoğlu Metalurji* un *Çolakoğlu Dış Ticaret*/Komisija (T-630/21, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums lietā C-498/24 P", EU:T:2024:304).

4 OV 2021, L 238, 32. lpp.

2. Atbilstoši Tiesas lūgumam šajos secinājumos uzmanība būs pievērsta abu apelācijas sūdzību kopīgajam pamatam, kurā galvenokārt izvirzīts jautājums par to, kā interpretējams Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1036 (2016. gada 8. jūnijs) par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis (turpmāk tekstā – "pamatregula")[5], 2. panta 10. punkta j) apakšpunkts. Precīzāk – jānosaka, vai Eiropas Komisijai, lai konstatētu dempinga esamību, ir jāņem vērā valūtas riska ierobežošanas līgumi, kuri noslēgti starp uzņēmumiem, kas nodarbojas ar starptautisko tirdzniecību, vai arī tā, gluži pretēji, var turpināt piemērot savu metodi valūtas konvertēšanas jomā.

3. Šai problemātikai ir īpaša nozīme starptautiskās tirdzniecības praksē, kur darījumi parasti tiek veikti dažādās valūtās. Nereti saimnieciskās darbības subjekti slēdz riska ierobežošanas nolīgumus, lai nodrošinātos pret ievērojamām valūtas kursu svārstībām, kas var izkropļot attiecīgo preču faktisko cenu. Tomēr jāatgādina, ka Eiropas Savienībai kā pilntiesīgai daudzpusējās starptautiskās tirdzniecības sistēmas dalībniecei ir leģitīmas intereses nodrošināt šo preču faktiskās cenas noteikšanu, lai garantētu savas pret dempingu vērstās politikas efektivitāti. No šāda viedokļa raugoties, Tiesai būs jānosaka, vai šādi nolīgumi, kas noslēgti starp privātiem saimnieciskās darbības subjektiem, var ietekmēt to uzdevumu izpildi, kuri ar Savienības tiesībām ir uzticēti Komisijai, īstenojot pamatregulu.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. PTO tiesības

4. Ar Padomes Lēmumu 94/800/EK (1994. gada 22. decembris) par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē[6], Eiropas Savienības Padome apstiprināja 1994. gada 15. aprīlī Marakešā parakstīto Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu, kā arī nolīgumus, kas ietverti minētā līguma 1.–3. pielikumā, tostarp Nolīgumu par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (*GATT*) VI panta īstenošanu (turpmāk tekstā – "Antidempinga nolīgums")[7].

5. Antidempinga nolīguma 2. pantā "Dempinga noteikšana" paredzēts:

"[..]

2.4. Eksporta cenu un normālo vērtību ir jāsalīdzina objektīvi. Šo salīdzinājumu jāizdara tādā pat tirdzniecības līmenī, parasti *ex-factory* (rūpnīcas cenu) līmenī, un attiecībā uz realizāciju, kas pēc iespējas veikta vienā un tajā pašā laikā. Katrā gadījumā pienācīgi jāņem vērā, pēc to būtības, atšķirības, kuras ietekmē cenu salīdzināmību, t.sk. atšķirības pārdošanas apstākļos un nosacījumos, nodokļu maksājumos, tirdzniecības līmeņa, apjomu, fiziskā raksturojuma ziņā, un jebkādas citas atšķirības, kuras arī ietekmē cenu salīdzināmību [..]. 3. paragrāfā minētajos gadījumos jāņem vērā arī izmaksas, t.sk. nodokļus un nodevas, kuras rodas starp importēšanu un tālākpārdošanu, un uzkrāto peļņu. Ja šajos gadījumos ir ietekmēta cenu salīdzināmība, institūcijas nosaka normālo vērtību pie tirdzniecības līmeņa, kurš ir ekvivalents izveidotās eksporta cenas tirdzniecības līmenim, vai arī izdara atbilstošas korekcijas, kā to nosaka šis paragrāfs. Institūcijas

[5] OV 2016, L 176, 21. lpp.

[6] OV 1994, L 336, 1. lpp.

[7] OV 1994, L 336, 103. lpp.

norāda attiecīgajām pusēm, kāda informācija ir nepieciešama, lai nodrošinātu objektīvu salīdzinājumu, un neuzliktu šīm pusēm nepamatotu pierādīšanas slogu.

2.4.1. Ja salīdzināšana saskaņā ar 4. paragrāfu prasa valūtu konvertāciju, šāda konvertācija veicama, pielietojot valūtas maiņas kursu pārdošanas dienā [..], ar noteikumu, ka, ja ārvalsts valūtas pārdošana mērķa tirgos ir tieši saistīta ar attiecīgo eksporta pārdošanu, tiek lietots sagaidāmās pārdošanas valūtas maiņas kurss. Valūtas kursu svārstības tiek ignorētas, un, veicot izmeklēšanu, institūcijām ir jādod eksportētājiem vismaz 60 dienas, lai koriģētu savas eksporta cenas, atspoguļojot izmaiņas valūtas maiņas kursos izmeklēšanas aptvertā perioda laikā.

2.4.2. Atbilstoši 4. paragrāfa nosacījumiem, kuri reglamentē objektīvu salīdzinājumu, izmeklēšanas fāzē dempinga maržas esamība parasti tiek noteikta, pamatojoties uz vidējās svērtās vērtības salīdzinājumu ar visu salīdzināmo eksporta darījumu vidējo svērto cenu vai salīdzinot normālo vērtību un eksporta cenas no darījuma uz darījumu. [..]”

B. Savienības tiesības

1. Pamatregula

6. Pamatregulas 1. pantā noteikts:

“1. Antidempinga maksājumu var piemērot visiem izstrādājumiem par dempinga cenām, kuru brīva apgrozība Savienībā rada kaitējumu.

2. Izstrādājumu uzskata par dempinga izstrādājumu, ja to eksportē uz Savienību par cenu, kas parastās tirdzniecības operācijās eksportētājvalstī ir zemāka, salīdzinot ar līdzīga izstrādājuma cenu.

[..]”

7. Šīs regulas 2. pantā “Dempinga konstatēšana” noteikts:

“[..]

C. SALĪDZINĀŠANA

10. Eksporta cenu un normālo vērtību salīdzina taisnīgi. Šo salīdzināšanu veic, izmantojot vienādus tirdzniecības līmeņus un izvēloties laika ziņā pēc iespējas tuvākus pārdošanas apjomus, kā arī pienācīgu uzmanību pievēršot citām atšķirībām, kas ietekmē cenu salīdzināmību. Ja normālā vērtība un eksporta cena nav salīdzināmas tādā formā, kādas tās ir noteiktas, katrā konkrētā gadījumā pēc būtības izdara korekcijas, ņemot vērā faktorus, par kuriem apgalvo (un kuri norāda), ka tie ietekmē cenas un cenu salīdzināmību. Izdarot korekcijas, izvairās no jebkādas pārklāšanās, jo īpaši attiecībā uz atlaidēm, rabatu atlaidēm, daudzumiem un tirdzniecības līmeni. Ja izpilda konkrētos nosacījumus, var koriģēt šādus faktorus.

[..]

j) Valūtas konvertācija

Ja nepieciešams konvertēt valūtas, lai varētu salīdzināt cenas, šādu konvertēšanu veic, izmantojot pārdošanas datuma valūtas kursu, izņemot gadījumus, kad ārvalstu valūtas pārdošana gaidāmajos tirgos ir tieši saistīta ar attiecīgo eksporta noietu – tad izmanto nākotnes darījuma valūtas kursu. Pārdošanas datums parasti ir arī rēķina izrakstīšanas datums, bet var izmantot līguma noslēgšanas datumu, pirkuma pasūtījuma datumu vai pasūtījuma apstiprinājuma datumu, ja tie labāk parāda pārdošanas darījuma būtiskos nosacījumus. Valūtas kursu svārstības neņem vērā, un eksportētājiem atvēl 60 dienas, lai atspoguļotu valūtas kursu stabilu attīstību izmeklēšanas laikposmā.

[..]"

2. Strīdīgā regula

8. Strīdīgās regulas 96.–101. apsvērumā teikts:

"(96) Viens ražotājs eksportētājs un divi saistītie ražotāji eksportētāji apstrīdēja, ka provizoriski noraidīta valūtas konvertēšanas korekcija, ko tie prasīja, pamatojoties uz riska ierobežošanas līgumiem, kuri saistīti ar to pārdošanu Savienībā. Prasība attiecas uz valūtas kursu, kas izmantojams, konvertējot pārdošanas vērtību no ārvalstu valūtas (šajā gadījumā – euro) uz eksportētājvalsts valūtu (Turcijas lirām jeb TRY). Uzņēmumi atsaucās uz pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkta noteikumiem: "[..] kad ārvalstu valūtas pārdošana gaidāmajos tirgos ir tieši saistīta ar attiecīgo eksporta noietu – tad izmanto nākotnes darījuma valūtas kursu".

(97) Piezīmēs, ko sūdzības iesniedzējs iesniedza pēc pagaidu informācijas izpaušanas, tas iebilda pret ražotāju eksportētāju apgalvojumiem, norādot, ka riska ierobežošana ir iekšējs process un ka uzņēmumi nevar apgalvot, ka bez riska ierobežošanas pārdošanas cena būtu bijusi augstāka, jo nav acīmredzams, vai klienti būtu maksājuši augstāku cenu.

(98) Komisija norādīja, ka pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkts ir piemērojams situācijās, kad ir nepieciešama valūtas konvertēšana, lai salīdzinātu normālo vērtību un eksporta cenu. Ierastā prakse ir veikt šādu salīdzināšanu attiecīgās valsts valūtā. Tāpēc šajā lietā Komisija par salīdzināšanas valūtu izmantoja Turcijas liru. Abi uzņēmumi, kas prasīja valūtas konvertēšanas korekciju, ierobežoja risku, kas saistīts ar eksporta pārdošanas darījumiem, kuri bija denominēti euro. Ar valūtas konvertēšanu saistītais risks, kas izriet no šiem darījumiem, visos gadījumos tika ierobežots, izmantojot ASV dolāru. Tā kā salīdzinājums tika veikts Turcijas lirās un visi darījumi euro tika tieši konvertēti Turcijas lirās, neveicot starpposma konvertēšanu ASV dolāros, tāpat kā visa pārdošana iekšzemes tirgū notika Turcijas lirās, Komisija uzskatīja, ka euro un ASV dolāra maiņas kurss, uz ko attiecās riska ierobežošanas līgumi, salīdzinājumam nav būtisks. Tāpēc Komisija noraidīja triju ražotāju eksportētāju prasību.

(99) Pēc galīgās informācijas izpaušanas trīs ražotāji eksportētāji atkārtoja savus apgalvojumus par valūtas konvertēšanas korekciju saistībā ar pārdošanu uz Savienību, lai ņemtu vērā valūtas riska ierobežošanas operācijas, kas izriet no darījumiem euro. Tie atkārtoja argumentu, ka neatkarīgi no valūtas, kas izmantota cenu salīdzināšanai, peļņa vai zaudējumi, kas izriet no maiņas kursa riska ierobežošanas brīdī, būtiski ietekmē cenu salīdzinājumu. Jo īpaši tie sniedza teorētisku piemēru par iekšzemes pārdošanas pasūtījumu ar vienības cenu USD, par ko panākta vienošanās konkrētā dienā, un eksporta pārdošanas pasūtījumu ar tādu pašu vienības cenu EUR ekvivalentā, par kuru panākta vienošanās tajā

pašā dienā. Uzņēmumu aprēķini liecināja, ka tad, ja šie pārdošanas pasūtījumi tiek piegādāti vienā un tajā pašā dienā un rēķinā norādītā vērtība tiek konvertēta tieši no rēķina valūtas uz TRY, salīdzinājums uzrādītu dempingu, lai gan cena, par kuru panākta vienošanās abos pārdošanas pasūtījumos, pārdošanas pasūtījuma dienā bijusi viena un tā pati. Pēc tam tie apgalvoja, ka korekcija saistībā ar riska ierobežošanu būtu jāizdara, pamatojoties vai nu uz pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktu, vai 2. panta 10. punkta k) apakšpunktu.

(100) Komisija analizēja šo apgalvojumu, jo īpaši teorētisko piemēru, kas, kā tika apgalvots, pierādot, ka cenu salīdzināšanas labad būtu jāņem vērā valūtas maiņas kurss riska ierobežošanas līgumos. Pirmkārt, Komisija norādīja, ka, lai gan piemērs ir matemātiski pareizs, tas neatspoguļo ne kādu uzņēmumu saimniecisko darbību, ne dempinga starpības aprēķinus. Jo īpaši šis piemērs netieši norāda, ka dempinga starpība tiek aprēķināta, salīdzinot divus atsevišķus darījumus, kas tiek veikti vienlaikus, bet realitātē tas tā nav, jo Komisija salīdzina vidējo normālo vērtību un vidējo eksporta cenu, kas noteikta katram ražojuma veidam izmeklēšanas periodā. Otrkārt, piemērā ir pieņemts, ka visi konkrētā dienā noslēgtie pārdošanas pasūtījumi tiek izpildīti līdzīgā laikā, bet pieņēmums izrādījās aplams. Faktiski viens no ražotājiem eksportētājiem iesniedza atsevišķu apgalvojumu, ka laiks no ražošanas pabeigšanas līdz laikam, kad klients saņem preces, iekšzemes tirgū ir bijis daudz ilgāks nekā eksporta pārdevumiem. Tāpēc tika konstatēts, ka uzņēmumu sniegtais piemērs konkrētajā situācijā ir neprecīzs. Turklāt neviens no uzņēmumiem nesniedza pierādījumus par to, ka to EUR denominēto eksporta pārdošanas darījumu cena būtu sākotnēji noteikta USD. Gluži pretēji, šo eksporta pārdošanas darījumu pārdošanas līgumi un/vai pārdošanas pasūtījumi tika tieši denominēti EUR bez kādas atsauces uz USD. Tāpēc konvertēšana no EUR uz TRY ar USD starpniecību tika uzskatīta par nebūtisku. Rezultātā Komisija noraidīja korekciju, kas tika pieprasīta, pamatojoties uz pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktu.

(101) Turklāt, lai gan uzņēmumi apgalvoja, ka spēj sasaistīt eksporta darījumus ar atsevišķām riska ierobežošanas darbībām, tās pēc pārdošanas varēja koriģēt un daudzos gadījumos tās tika koriģētas atkarībā no finanšu perspektīvas izmaiņām ar nolūku palielināt uzņēmumu peļņu. Tāpēc Komisija neuzskatīja, ka riska ierobežošana varētu būt tieši sasaistīta ar attiecīgo pārdošanu eksportam un ka, ņemot vērā nākotnes pārdošanas cenu, rastos risks izkropļot faktisko eksporta cenu."

III. Tiesvedību priekšvēsture, tiesvedības Vispārējā tiesā un pārsūdzētie spriedumi

A. Lieta C-498/24 P (Çolakoğlu Metalurji un Çolakoğlu Dış Ticaret/Komisija)

1. Tiesvedības priekšvēsture

9. Tiesvedības priekšvēsturi, kas izklāstīta pārsūdzētā sprieduma lietā C-498/24 P 2.–10. punktā, var rezumēt šādi.

10. *Çolakoğlu Metalurji AŞ* (turpmāk tekstā – "*CM*") ir Turcijas karsti velmētu plakanu velmējumu ražotājs eksportētājs, un *Çolakoğlu Dış Ticaret AŞ* (turpmāk tekstā – "*ÇOTAŞ*") ir ar to saistīts Turcijas tirdzniecības un eksporta uzņēmums.

11. Komisija 2020. gada 14. maijā sāka antidempinga izmeklēšanu attiecībā uz konkrētu Turcijas izcelsmes karsti velmētu plakanu dzelzs, neleģētā tērauda vai cita leģētā tērauda velmējumu (turpmāk tekstā – "attiecīgais ražojums") importu Eiropas Savienībā.

12. Izmeklēšana aptvēra laikposmu no 2019. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim (turpmāk tekstā – "izmeklēšanas periods"). Kaitējuma novērtēšanai būtisko tendenču pārbaude tika veikta par laikposmu no 2016. gada 1. janvāra līdz izmeklēšanas perioda beigām.

13. Komisija 2021. gada 6. janvārī pieņēma Īstenošanas regulu (ES) 2021/9, ar ko nosaka pagaidu antidempinga maksājumu konkrētu Turcijas izcelsmes karsti velmētu plakanu dzelzs, neleģētā tērauda vai cita leģētā tērauda velmējumu importam (turpmāk tekstā – "pagaidu regula")[8], piemērojot apelācijas sūdzības iesniedzēju attiecīgā ražojuma eksportam uz Savienību pagaidu antidempinga maksājumu 7,6 % apmērā.

14. 2021. gada 5. jūlijā Komisija pieņēma strīdīgo regulu, ar ko nosaka antidempinga maksājumu 7,3 % apmērā apelācijas sūdzības iesniedzēju ražotā attiecīgā ražojuma importam Savienībā.

2. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums lietā C-498/24 P

15. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2021. gada 29. septembrī, *CM* un *ÇOTAŞ* cēla prasību atcelt strīdīgo regulu.

16. Prasības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzīja četrus pamatus. Pirmais pamats attiecas uz pamatregulas 2. panta 10. punkta i) apakšpunkta pārkāpumu. Otrais pamats attiecas uz pamatregulas 2. panta 10. punkta b) apakšpunkta pārkāpumu, pieprasot samaksāt ievedmuitas nodokļus, lai veiktu korekciju. Trešais pamats attiecas uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā, atsakoties veikt ceturkšņa dempinga starpības aprēķinu, un līdz ar to uz pamatregulas 2. panta 10. punkta pārkāpumu. Ceturtais pamats attiecas uz pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkta pārkāpumu, noraidot korekciju peļņas un zaudējumu riska ierobežošanai.

17. Ar pārsūdzēto spriedumu lietā C-498/24 P Vispārējā tiesa noraidīja šos četrus pamatus un līdz ar to prasību noraidīja pilnībā.

B. Lieta C-499/24 P (Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları u.c./Komisija)

1. Tiesvedības priekšvēsture

18. Tiesvedības priekšvēsturi, kas izklāstīta pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 2.–10. punktā, var rezumēt šādi.

19. Apelācijas sūdzības iesniedzējas ir saskaņā ar Turcijas tiesībām dibinātas sabiedrības. *Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları TAŞ* un *İskenderun Demir ve Çelik AŞ* nodarbojas ar karsti velmētu plakanu velmējumu ražošanu un pārdošanu. *Erdemir Çelik Servis Merkezi Sanayi ve Ticaret AŞ* ir ar tām saistīts vairumtirgotājs.

[8] OV 2021, L 3, 4. lpp.

20. Eiropas Komisija 2020. gada 14. maijā sāka antidempinga izmeklēšanu attiecībā uz konkrētu Turcijas izcelsmes karsti velmētu plakanu dzelzs, neleģētā tērauda vai cita leģētā tērauda velmējumu importu Eiropas Savienībā (turpmāk tekstā – "izmeklēšana").

21. Izmeklēšana aptvēra laikposmu no 2019. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim. Kaitējuma novērtēšanai būtisko tendenču pārbaude tika veikta par laikposmu no 2016. gada 1. janvāra līdz izmeklēšanas perioda beigām. Izmeklēšanas laikā apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniedza rakstiskas piezīmes.

22. 2021. gada 6. janvārī Komisija pieņēma pagaidu regulu, piemērojot apelācijas sūdzības iesniedzēju attiecīgā ražojuma eksportam uz Savienību pagaidu antidempinga maksājumu 5,4 % apmērā.

23. 2021. gada 5. jūlijā Komisija pieņēma strīdīgo regulu, nosakot antidempinga maksājumu 5 % apmērā apelācijas sūdzības iesniedzēju ražotā attiecīgā ražojuma importam Savienībā.

2. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums lietā C-499/24 P

24. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2021. gada 29. septembrī, apelācijas sūdzības iesniedzējas cēla prasību atcelt strīdīgo regulu.

25. Atcelšanas prasības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzīja četrus pamatus. Pirmais pamats attiecās uz pamatregulas 2. panta 10. punkta un 2. panta 10. punkta j) apakšpunkta pirmo trīs teikumu, kā arī piektā teikuma pārkāpumu, kā arī uz šīs regulas 2. panta 5. punkta pārkāpumu. Otrais pamats attiecās uz to, ka, Komisijai noraidot korekciju peļņas un zaudējumu riska ierobežošanai, esot pārkāpts pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkts un Antidempinga nolīguma 2.4. pants, kā arī labas pārvaldības princips. Ar trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvoja, ka ir pārkāpts pamatregulas 2. panta 5. un 6. punkts un šīs regulas 2. panta 10. punkta pirmie trīs teikumi. Visbeidzot ceturtais pamats attiecās uz pamatregulas 2. panta 6. punkta un Antidempinga nolīguma 2.2.2. panta pārkāpumu.

26. Ar pārsūdzēto spriedumu lietā C-499/24 P Vispārējā tiesa noraidīja šos četrus pamatus un līdz ar to prasību noraidīja pilnībā.

C. Tiesvedības Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

27. Apelācijas sūdzības lietās C-498/24 P un C-499/24 P tika iesniegtas 2024. gada 17. jūlijā, un tajā pašā dienā tās tika reģistrētas Tiesas kancelejā.

28. Attiecīgajās apelācijas sūdzībās to iesniedzējas lūdz Tiesu:

– galvenokārt – atcelt pārsūdzētos spriedumus, atcelt strīdīgo regulu un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas tām radušies apelācijas tiesvedībā, kā arī tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību Vispārējā tiesā un

– pakārtoti – nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai un atlikt lēmuma pieņemšanu par tiesāšanās izdevumiem tiesvedībā Vispārējā tiesā un apelācijas tiesvedībā.

29. Komisija lūdz Tiesu:

– noraidīt apelācijas sūdzības un

– piespriest apelācijas sūdzību iesniedzējām segt tiesāšanās izdevumus šajā instancē.

30. Saskaņā ar Reglamenta 76. panta 2. punktu Tiesa nolēma nenoturēt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai.

IV. Juridiskā analīze

A. Ievada piezīmes

1. Eiropas Savienība daudzpusējā tirdzniecības sistēmā

31. PTO nodrošina, ka tiek ievērota daudzpusēja tirdzniecības sistēma, kuras pamatā ir saistoši noteikumi. Eiropas Savienībai kā reģionālai organizācijai, kas ir juridiska persona, ir īpašs statuss PTO, kurā tā ir pilntiesīga dalībniece līdzās tās dalībvalstīm [9]. Ņemot vērā ekskluzīvo kompetenci, kas saistībā ar kopējo tirdzniecības politiku Savienībai piešķirta ar LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu, tā ir pārņēmusi savu dalībvalstu starptautiskās saistības, it īpaši tās, kuras izriet no PTO līgumiem. Antidempinga nolīgumā, kas ir šā kopuma neatņemama sastāvdaļa, ir reglamentēti gan būtiskie nosacījumi, gan procesuālie noteikumi attiecībā uz antidempinga pasākumu pieņemšanu, īstenošanu un saglabāšanu. Šo prasību neievērošanas gadījumā pieņemtos pasākumus var apstrīdēt, izmantojot PTO strīdu izšķiršanas mehānismu [10].

32. Lai transponētu šīs starptautiskās saistības Savienības tiesību sistēmā, Eiropas likumdevējs, pamatojoties uz LESD 207. panta 2. punktu, ir pieņēmis pamatregulu tirdzniecības aizsardzības jomā. Šajā tiesību aktā ir paredzēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem Komisijai ir tiesības iejaukties, lai novērstu negodīgu komercpraksi, ko īsteno trešās valstīs reģistrēti eksportētāji, ja šī prakse nodara kaitējumu Eiropas ražošanas nozarei. Šajā ziņā, kā izriet no pamatregulas 6. panta un 9. panta 4. punkta, Komisija veic izmeklēšanas un lēmumu pieņemšanas iestādes funkcijas. Tomēr saskaņā ar tiesiskuma pamatprincipu ikviens lēmums, kas rada tiesiskas sekas, ir pakļauts efektīvai pārbaudei tiesā. Šajā ziņā Komisijas tiesību akti antidempinga jomā var būt atcelšanas prasības priekšmets Vispārējā tiesā un apelācijas sūdzības gadījumā Tiesa var tos pārbaudīt. Izskatāmā lieta ilustrē, kā tiek īstenota šī tiesiskuma pārbaude, kuras mērķis ir nodrošināt Komisijas tiesību aktu atbilstību Savienības noteikumiem, kā arī starptautiskajām saistībām, kas izriet no Antidempinga nolīguma [11].

33. Lietā C-498/24 P izvirzītais ceturtais pamats un lietā C-499/24 P izvirzītais sestais pamats ir *identiski*, ciktāl to mērķis būtībā ir apšaubīt tiesību normas, proti, pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkta, interpretāciju, kā arī tās piemērošanu, ko veikusi Komisija, nosakot

[9] Skat. ģenerāladvokāta P. Pikamēes [*P. Pikamäe*] secinājumus lietā Komisija/*Hansol Paper* (C-260/20 P, EU:C:2022:13, 71. punkts).

[10] Skat. strīdu DS591 saistībā ar Savienības sūdzību par antidempinga maksājumiem, ko Kolumbija noteikusi saldētu frī kartupeļu importam no Vācijas, Beļģijas un Nīderlandes. Savienības sūdzība tika apmierināta panelī (2022. gada oktobrī) un pēc tam apelācijas instancē (2022. gada decembrī), jo abas instances secināja, ka Kolumbija bija pārkāpusi vairākus Antidempinga nolīguma noteikumus.

[11] Šādi rīkojoties, Savienība turklāt pilda savas līgumsaistības, jo saskaņā ar Antidempinga nolīguma 13. pantu un *GATT* X panta 3. punkta b) apakšpunktu tai ir pienākums uzturēt tiesas, arbitrāžas vai administratīvos tribunālus vai procedūras, lai nodrošinātu noteikto antidempinga pasākumu pārbaudi tiesā.

dempinga starpību. Šajā kontekstā Vispārējai tiesai tiek pārmests, ka tā ir pārņēmusi Komisijas juridisko nostāju attiecībā uz iepriekš minētās tiesību normas interpretāciju, neievērojot riska ierobežošanas līgumu nozīmīgumu starptautiskos tirdzniecības darījumos.

34. Tā kā apelācijas sūdzību iesniedzēju argumenti attiecas tikai uz atsevišķiem aplūkojamā tiesiskā regulējuma aspektiem un nav iespējams skaidri noteikt, kādi ir to nodomi, kas pamato šos argumentus, skaidrības labad sākšu ar *šī tiesiskā regulējuma izklāstu*, lai ļautu labāk izprast izskatāmo lietu problemātiku. Šajā nolūkā it īpaši izskaidrošu, kā praksē notiek dempinga starpības aprēķināšana [12] un kā rīkoties saistībā ar darījumiem, kuri ietver dažādas valūtas [13]. Turklāt izskaidrošu riska ierobežošanas līgumu, uz kuriem atsaucas apelācijas sūdzību iesniedzējas, uzdevumu, kā arī jautājumu, vai Komisijai šādas vienošanās, kas noslēgtas starp privātpersonām, ir jāņem vērā savos aprēķinos [14]. Šie sākotnējie paskaidrojumi ļaus labāk izvērtēt lietas dalībnieku argumentu pamatotību. Kopīgais apelācijas sūdzību pamats tiks padziļināti izvērtēts secinājumu pēdējā daļā [15].

2. Noteikumi, kas reglamentē dempinga starpības noteikšanu

35. Saskaņā ar pamatregulas 1. panta 2. punktu izstrādājumu uzskata par dempinga izstrādājumu, ja to eksportē uz Savienību par cenu, kas parastās tirdzniecības operācijās eksportētājvalstī ir zemāka, salīdzinot ar līdzīga izstrādājuma cenu. Tātad dempingu nosaka, salīdzinot divas vērtības: pirmā vērtība, kas atbilst ražojuma cenai attiecīgās trešās valsts iekšzemes tirgū, tiek saukta par "normālo vērtību"; otrā vērtība ir attiecīgā ražojuma "eksporta cena" uz Eiropas Savienību. Iegūtais rezultāts veido "dempinga starpību", kas pamatregulas 2. panta 12. punktā ir definēta kā "summa, par kādu normālā vērtība pārsniedz eksporta cenu".

36. Kā norādīts Tiesas judikatūrā [16], ražojuma normālās vērtības noteikšana ir viens no svarīgākajiem posmiem, kas ļauj konstatēt, vai, iespējams, pastāv dempings. Šajā ziņā pamatregulas 2. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka normālo vērtību parasti nosaka, pamatojoties uz cenām, kādas eksportētājvalstī parastajās tirdzniecības operācijās faktiski ir maksājuši vai maksās neatkarīgie klienti. Runājot par eksporta cenu, no pamatregulas 2. panta 8. punkta izriet, ka tā atbilst cenai, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama par izstrādājumu, kuru eksportētājvalsts eksportē uz Savienību pārdošanai. Šeit runa ir par ražojuma cenu uz Savienības robežas, t.i., pirms tā nonākšanas Savienības tirgū, nevis par cenu, kas tiek maksāta, ražojumu pārdodot Savienībā.

37. Kad šīs divas vērtības ir noteiktas, tās jāsalīdzina, un šī salīdzināšana jāveic "taisnīgi" un "izmantojot vienādus tirdzniecības līmeņus" atbilstoši pamatregulas 2. panta 10. punkta prasībām. Lai īstenotu šo salīdzināšanu, tiek veiktas korekcijas. Ja puse lūdz veikt šādas korekcijas, tai ir jāiesniedz pierādījums, ka tās lūgums ir pamatots [17]. Praksē Komisija salīdzina cenas – t.i., normālo vērtību un eksporta cenu – "*ex-factory* (rūpnīcas cenu)" līmenī, atskaitot izmaksas, kas rodas, pārdodot ražojumu.

[12] Skat. šo secinājumu 35. un nākamos punktus.

[13] Skat. šo secinājumu 39. un nākamos punktus.

[14] Skat. šo secinājumu 49. un nākamos punktus.

[15] Skat. šo secinājumu 62. un nākamos punktus.

[16] Skat. spriedumu, 2014. gada 1. oktobris, Padome/*Alumina* (C-393/13 P, EU:C:2014:2245, 20. punkts).

[17] Skat. spriedumu, 2012. gada 16. februāris, Padome un Komisija/*Interpipe Niko Tube* un *Interpipe NTRP* (C-191/09 P un C-200/09 P, EU:C:2012:78, 58. punkts).

38. Saskaņā ar pamatregulas 2. panta 11. punktu dempinga starpību nosaka, vai nu izmantojot tā saukto "simetrisko" metodi, saskaņā ar kuru vidējo svērto normālo vērtību salīdzina ar visu uz Savienību orientēto eksporta darījumu vidējo svērto cenu, vai izmantojot tā saukto "asimetrisko" metodi, salīdzinot vidējo svērto normālo vērtību ar katra atsevišķa eksporta uz Savienību darījuma cenām. Lai kāda arī būtu izmantotā metode, tai ir jāļauj precīzi atspoguļot konstatētā dempinga faktisko apmēru. Precīzs dempinga starpības aprēķins praksē ir īpaši svarīgs, jo iespējamais uzliktais antidempinga maksājums nedrīkst pārsniegt šo dempinga starpību [18].

3. Praktiskās grūtības, kas saistītas ar dempinga starpības aprēķināšanu, it īpaši attiecībā uz dažādu valūtu ņemšanu vērā

39. Precīzs dempinga starpības aprēķins praksē bieži rada grūtības. Īpaša stingrība ir nepieciešama jo sevišķi pamatregulas 2. panta 10. punktā paredzētās prasības dēļ, saskaņā ar kuru eksporta cenas un normālās vērtības salīdzinājumam ir jābūt "taisnīgam". Šajā Savienības tiesību normā nav definēts, ko ietver jēdziens "taisnīgs salīdzinājums". Tomēr atbilstošais jēdziens, kas izklāstīts Antidempinga nolīguma 2.4. pantā, uz kuru ir balstīts pamatregulas 2. panta 10. punkts, PTO līmenī ir interpretēts tādējādi, ka salīdzinājumam jābūt "neitrālam un objektīvam" [19]. Pienākumu nodrošināt "taisnīgu salīdzinājumu" saprot tādējādi, ka tas attiecas uz visiem Antidempinga nolīguma 2. panta noteikumiem [20].

40. PTO tiesībām atbilstošas interpretācijas interesēs [21] šie paši principi būtu jāpiemēro tiesību normām, kuras noteiktas pamatregulas 2. pantā. Šādu pieeju it īpaši pamato skaidra Savienības likumdevēja izvēle precīzi atkārtot PTO tiesību normas antidempinga jomā Savienības tiesībās [22].

41. Eksporta cenas un cenas, kas tiek piemērota patēriņam eksportētājvalsts iekšzemes tirgū, atbilstošs salīdzinājums loģiski prasa, lai šīs abas vērtības tiktu izteiktas *vienā un tajā pašā valūtā* – šis nosacījums starptautiskās tirdzniecības kontekstā praksē sistemātiski netiek pildīts [23]. No tā izriet vajadzība veikt kādas no cenām valūtas konvertēšanu cita tirgus atsauces valūtā, un tā ir darbība, kas, neņemot vērā šķietamo tehnisko neitralitāti, rada vairākas metodoloģiskas un juridiskas problēmas, kuras jāizklāsta turpinājumā.

42. Īpašas grūtības dempinga starpības aprēķinā rodas it īpaši tad, ja tiek izmantotas dažādas valūtas, jo valūtas kursu svārstības var izkropļot attiecīgo preču faktisko vērtību un līdz ar to mainīt dempinga starpības apmēru [24]. Proti, maiņas kurss starp piemērojamām valūtām var atšķirties atkarībā no datuma, kas tiek izmantots cenu noteikšanai. Ja konvertēšana netiek veikta, izmantojot piemērotu valūtas kursu, izmeklēšanas iestādes veiktā cenu salīdzināšana var novest pie dempinga starpības kļūdaina novērtējuma, pārkāpjot "taisnīga salīdzinājuma" prasību [25]. Līdz ar to šādos apstākļos ir vajadzīgi vienoti kritēriji, kas kompetentajai iestādei ļauj novērst tādus izkropļojumus aprēķinā, kuri izriet no valūtas maiņas kursu svārstībām.

[18] Hahn, M., *EUV/AEUV – Kommentar* (Calliess/Ruffert), 6. izd., Minhene, 2022, LESD 207. pants, 141. punkts.

[19] Skat. PTO Apelācijas institūcijas ziņojumu strīdā DS442 "*European Union – Anti-Dumping Measures on Imports of Certain Fatty Alcohols from Indonesia* [Eiropas Savienība – Antidempinga pasākumi attiecībā uz konkrētu alifātisko spirtu importu no Indonēzijas]", 5.21. punkts. Saskaņā ar angļu valodas versiju salīdzinājumam ir jābūt "unbiased, objective, and even-handed", savukārt spāņu valodas versijā lietoti vārdi "imparcial, objetiva y equilibrada".

[20] Skat. PTO Apelācijas institūcijas ziņojumu strīdā DS141 "*European Communities – Anti-Dumping Duties on Imports of Cotton-type Bed Linen from India* [Eiropas Kopiena – Antidempinga maksājumi par kokvilnas gultas veļas importu no Indijas]", 59. punkts.

[21] Skat. spriedumu, 2022. gada 20. janvāris, Komisija/*Hubei Xinyegang Special Tube* (C-891/19 P, EU:C:2022:38, 31. un 32. punkts).

[22] Anders, H., *EU Dumping Determinations and WTO Law*, Alfena pie Reinas, 2009, 234. lpp.

[23] Palmetter, N. D., "Exchange Rates and Antidumping Determinations", *Journal of World Trade*, 22. sēj., Nr. 2, 1988, 73. lpp.

[24] Skat. spriedumu, 1987. gada 7. maijs, *Nachi Fujikoshi*/Padome (255/84, EU:C:1987:203, 52. punkts).

[25] Kim, J. B., "Currency Conversion in the Anti-dumping Agreement", *Journal of World Trade*, 34. sēj., Nr. 4, 2000, 125. lpp.

43. Pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktā, uz kuru attiecas šīs tiesvedības, ir ietverti īpaši noteikumi par valūtas konvertēšanu, lai salīdzinātu eksporta cenu un normālo vērtību. Parasti eksporta cenas nav izteiktas eksportētājvalsts valūtā, bet gan kādā no starptautiski visvairāk tirgotajām valūtām. Tātad valūtas konvertēšana ir "nepieciešama" saskaņā ar šīs tiesību normas pirmo teikumu, ja normālā vērtība ir izteikta eksportētāju vietējā valūtā, kas atšķiras no eksporta pārdošanas darījumos izmantotās valūtas. Tajā pašā laikā šai tiesību normai pretrunā būtu veikt valūtas konvertēšanu, ja salīdzināmās cenas jau ir denominētas vienā un tajā pašā valūtā [26]. Praktiski, lai noteiktu, vai valūtas konvertēšana ir vajadzīga, izmeklēšanas iestādēm ir jāpārliecinās, vai pārdošanas darījumi tiek veikti vienā un tajā pašā valūtā.

44. Pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkta pirmajā teikumā ir noteikts, ka *parasti* konvertēšanai jābalstās uz "pārdošanas datuma valūtas kursu". Otrajā teikumā ir precizēts, ka "pārdošanas datums parasti ir arī rēķina izrakstīšanas datums, bet var izmantot līguma noslēgšanas datumu, pirkuma pasūtījuma datumu vai pasūtījuma apstiprinājuma datumu, ja tie labāk parāda pārdošanas darījuma būtiskos nosacījumus" [27]. Katrā ziņā ir svarīgi noteikt datumu, kas sniedz labākās garantijas pārdošanas darījuma būtisko nosacījumu identificēšanai. Pierādījums katrā atsevišķā gadījumā jāsniedz Komisijai vai attiecīgajai pusei. Pamatlīgumi vai vienkāršas nodomu deklarācijas parasti neatbilst šiem kritērijiem [28]. *Atkāpjoties* no šā vispārīgā noteikuma, "nākotnes darījuma valūtas kurss" jāizmanto, ja valūtas pārdošana gaidāmajos tirgos ir tieši saistīta ar attiecīgo eksporta noietu. Šo pēdējo variantu detalizēti aplūkošu šo secinājumu turpinājumā.

45. Paredzot noteikumu par piemērotu brīdi valūtas maiņas kursa noteikšanai ("pārdošanas datums"), Antidempinga nolīgums un pamatregula gluži dabiski pamatojas uz principu, ka konvertēšanu var veikt, tikai balstoties uz *valūtas maiņas kursu*. Tādējādi jebkura cita konvertēšanas metode ir skaidri izslēgta. Par noteicošām atsaucēm nevar uzskatīt it īpaši tādas abstraktas vērtības kā patērētāju pirktspējas paritātes, ko citastarp aprēķinājušas Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO) un Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO). Tāpat importa par dempinga cenām konkrēto ietekmi uz Savienības ražošanas nozari nosaka *saskaņā ar oficiālajiem valūtas maiņas kursiem*, kas ir starptautisko tirdzniecības darījumu pamatā.

46. Ne Antidempinga nolīgumā, ne pamatregulā nav precizēts avots, no kura jāiegūst valūtas maiņas kursi. Praksē izmanto Eiropas Centrālās bankas publicētos valūtas kursus. Ja ECB nesniedz valūtas kursu konkrētai valūtai, parasti piemēro Starptautiskā Valūtas fonda noteikto valūtas kursu. Komisija izmanto *mēneša vidējos valūtas maiņas kursus*, izņemot ievērojamas devalvācijas gadījumus, kad tā var balstīties uz dienas valūtas maiņas kursiem. Līdz ar to nav nozīmes tam, ka ražotājs eksportētājs savās grāmatvedības sistēmās iekšējām vajadzībām izmanto vai neizmanto atšķirīgus valūtas kursus, lai gan praktisku iemeslu dēļ Komisija datu vākšanai un pārbaudei daudzās izmeklēšanas procedūrās bieži pamatojas uz uzņēmuma parasti izmantoto valūtas kursu [29].

[26] Skat. PTO ekspertu grupas ziņojumu strīdā DS179 "*United States – Anti-Dumping Measures on Stainless Steel Plate in Coils and Stainless Steel Sheet and Strip from Korea* [Amerikas Savienotās Valstis – Antidempinga pasākumi, kas attiecas uz Korejas izcelsmes nerūsējošā tērauda plāksnēm ruļļos un nerūsējošā tērauda loksnēm un sloksnēm]", 6.13. un 6.41. punkts.

[27] Atšķirībā no Antidempinga nolīguma pamatregulā kā atsaucei uz "pārdošanas datumu" priekšroka ir dota rēķina izrakstīšanas datumam, nevis līguma noslēgšanas datumam, pirkuma pasūtījuma vai pasūtījuma apstiprinājuma datumam (skat. Antidempinga nolīguma 2.4.1. panta 8. zemsvītras piezīmi).

[28] Bungenberg, M., Reinhold, P., *EU-Außenwirtschafts- und Zollrecht*, Minhene, 2024, *AD-GVO 2016*, 2. pants, 346. punkts.

[29] Bungenberg, M., Reinhold, P., *EU-Außenwirtschafts- und Zollrecht*, Minhene, 2024, *AD-GVO 2016*, 2. pants, 345. punkts.

47. Papildus Antidempinga nolīguma 2.4.1. pantā izklāstītajiem vispārīgajiem noteikumiem, kas Savienības tiesību sistēmā atspoguļoti pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktā, izmeklēšanas iestādēm ir rīcības brīvība attiecībā uz citiem valūtas konvertēšanas aspektiem. Piemēram, šīs iestādes parasti konvertē eksporta darījumiem piemērojamo valūtu *eksportētājvalsts valūtā*. Tomēr tās var arī izvēlēties vietējās pārdošanas valūtu konvertēt valūtā, kas tiek izmantota eksporta pārdošanas darījumiem [30]. Parasti eksporta cenu konvertē eksportētājvalsts nacionālajā valūtā, pamatojoties uz vidējo valūtas maiņas kursu izmeklēšanas periodā [31].

48. Visbeidzot jānorāda, ka Savienības likumdevējs, atkāpjoties no Antidempinga nolīguma normām, ir iekļāvis noteikumus par valūtas konvertēšanu tiesību normā, kas saimnieciskās darbības subjektiem piešķir *tiesības pieprasīt tādu vērtību korekciju*, kuras ir saistītas ar faktoriem, kas noteikti kā tādi, kuri ietekmē cenas un līdz ar to arī šo cenu salīdzināmību. Tas ir īpaši svarīgi, jo tas ļauj uzņēmumiem aktīvi sadarboties ar Komisiju attiecībā uz dempinga starpības aprēķina korekcijām un labojumiem.

4. Par riska ierobežošanas nolīgumu nozīmīgumu starptautiskajā tirdzniecībā

49. Lai nodrošinātos pret finanšu riskiem, kuri saistīti ar valūtas kursu svārstībām vai izejvielu cenu izmaiņām, saimnieciskās darbības subjekti bieži izmanto riska ierobežošanas līgumus vai savās vienošanās iekļauj noteikumus par līgumisku konvertēšanu. Ar valūtas riska ierobežošanas instrumentiem tiek fiksēts valūtas maiņas kurss, kas piemērojams nākotnes darījumam. Piemēram, šāds mehānisms pieļauj to, ka tad, ja euro vērtība samazinās pēc tam, kad eksportētājs ir noteicis savas cenas euro, valūtas riska ierobežošana tomēr garantē, ka paredzamo summu tas saņems savas valsts valūtā.

50. Šie riska ierobežošanas līgumi ir nolīgumi, kuri noslēgti starp privātpersonām un kuru mērķis ir *risku iekšējā pārvaldība*, un tie principā nerada nekādas tiesiskās sekas attiecībā uz izmeklēšanas iestādes piemēroto dempinga starpības aprēķināšanas metodi. Šiem līgumiem it īpaši nav nekādas ietekmes uz Komisijas politiku valūtas kursa jomā. Tie arī nevar atbrīvot no atbildības saistībā ar antidempinga maksājumiem. Šajā kontekstā jānorāda, ka pagātnē Komisija ir sistemātiski atteikusies pieņemt tādu valūtas maiņas kursu, kas nav oficiālais tūlītējais valūtas maiņas kurss, tādējādi izslēdzot jebkādu nākotnes līgumu vai riska ierobežošanas darbību ņemšanu vērā [32].

51. Iemesli, kas principā pamato atteikumu piešķirt jebkādu juridisku ietekmi šādiem riska ierobežošanas līgumiem, ir acīmredzami un izriet jau no iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem par dempinga starpības aprēķināšanu. Pirmām kārtām, jānorāda, ka pamatregulā vispārīgajā noteikumā, kas izklāstīts 2. panta 10. punkta j) apakšpunktā, šādi līgumi vispār nav minēti.

[30] De Baere, P., du Parc, C., Van Damme, I., *The WTO Anti-Dumping-Agreement – A Detailed Commentary*, Kembridža, 2021, 123. lpp.

[31] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, Alfena pie Reinas, 2011, 123. lpp. Skat. arī spriedumu, 1987. gada 7. maijs, *Nachi Fujikoshi*/Padome (255/84, EU:C:1987:203, 52. punkts).

[32] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, Alfena pie Reinas, 2011, 123. lpp. Kā izriet no Komisijas Regulas (EEK) Nr. 1696/88 (1988. gada 14. jūnijs), ar ko piemēro pagaidu antidempinga maksājumu Amerikas Savienoto Valstu, Meksikas, Rumānijas, Taivānas, Turcijas un Dienvidslāvijas izcelsmes sintētisko poliestera tekstilšķiedru importam (OV 1988, L 151, 47. lpp.), 17. apsvēruma, "[..] Komisija nepiekrita korekcijai saistībā ar valūtas riska ierobežošanu ("hedging of exchange rates"), pamatojoties uz to, ka šāda korekcija nebija paredzēta [tiesiskajā regulējumā par aizsardzību pret dempinga praksi]. Katrā ziņā Komisija uzskatīja, ka valūtas riska ierobežošana ir no paša komercdarījuma neatkarīga finanšu metode. Turklāt korekcija šajā saistībā tiek prasīta tikai gadījumos, kad tā ir labvēlīga eksportētājam".

52. Otrām kārtām, jāteic, ka tikai Komisijas izmantotā metode, kura ir balstīta uz oficiālo valūtas maiņas kursu izmantošanu, ir piemērota, lai nodrošinātu *neitralitātes* pakāpi, kas nepieciešama, lai konvertētu normālo cenu un eksporta cenu, jo šī metode izslēdz jebkādu tādu trešo personu ietekmi, kuras varētu īstenot savas finanšu intereses [33].

53. Turklāt šī metode pilnībā atbilst administratīvās darbības *pārskatāmības* prasībām, jo tā ļauj iesaistītajām pusēm – uzņēmumiem un trešām valstīm – saprast kārtību, saskaņā ar kuru Komisija izmanto savas pilnvaras, un pārliecināties par tās atbilstību daudzpusējās tirdzniecības sistēmas noteikumiem.

54. Turklāt, ņemot vērā tās *pastāvību*, kā arī to, ka Komisija savos lēmumos – šajā gadījumā strīdīgās regulas 98. apsvērumā [34] – regulāri pamato šādas prakses saglabāšanu, tā ļauj Savienības tiesām veikt efektīvu pārbaudi tiesā.

55. Savukārt, ja Komisijai būtu jānosaka, ka vienīgi starp privātām pusēm noslēgtie nolīgumi ir noteicošais kritērijs valūtas konvertēšanas operācijai, aprēķinot dempinga starpību, pastāvētu nopietns risks, ka tās administratīvā prakse varētu attīstīties kazuistiskas pieejas virzienā, ko raksturo neparedzamība, kura nav saderīga ar *tiesiskās drošības* prasībām.

56. Šāda attīstība apdraudētu Savienības tirdzniecības attiecību ar trešām valstīm stabilitāti. Tā kaitētu arī Komisijas institucionālajai *uzticamībai*, jo liktu kļūdaini noprast, ka piemērojamā konvertēšanas metode varētu būt pakļauta patvaļai vai privāto interešu ietekmei.

57. Tāpat nevar izslēgt iespēju, ka, privātiem saimnieciskās darbības subjektiem līgumiski nosakot abstraktus vai autonomus valūtas maiņas kursus, trešās valstis varētu tikt mudinātas vēlēties īstenot nepamatotu ietekmi uz Komisijas administratīvo praksi [35], un tas varētu apdraudēt Savienības *suverenitāti* kopējās tirdzniecības politikas jomā. Lai novērstu šādus riskus, ir svarīgi saglabāt Komisijas pastāvīgo praksi, kas turklāt ir skaidri apstiprināta Tiesas judikatūrā [36].

58. Neraugoties uz iepriekš minēto, riska ierobežošanas līgumi tomēr ir jāņem vērā saistībā ar pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktā paredzēto izņēmumu attiecībā uz nākotnes darījumiem. Kā izriet no šīs tiesību normas, "valūtas maiņas kurss nākotnes darījumos" tiek izmantots ar nosacījumu, ka valūtas pārdošana saistībā ar nākotnes darījumiem ir tieši saistīta ar eksporta darījumu. Citiem vārdiem sakot, riska ierobežošanas līgumam ir jābūt tieši saistītam ar cenu, kas faktiski tiek iekļauta rēķinā, kad tiek veikts eksporta pārdošanas darījums, uz kuru attiecas izmeklēšana.

[33] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, Alfena pie Reinas, 2011, 123. lpp., atsaucas uz Padomes Regulu (EEK) Nr. 738/92 (1992. gada 23. marts) par galīgā antidempinga maksājuma uzlikšanu kokvilnas šķiedru importam, kura izcelsme ir Brazīlijā un Turcijā (OV 1992, L 82, 1. lpp.). Kā izriet no šīs regulas 28. apsvēruma, "uz trešās valsts valūtas maiņas kursa noteikšanu, ko veic kompetentas iestādes, attiecas lēmums, ko [Savienības] iestādes nevar izvērtēt antidempinga procedūras ietvaros. Līdz ar to Komisijas pastāvīgā prakse, kas apstiprināta Tiesas judikatūrā, ir izmantot oficiālo valūtas maiņas kursu, ko piemēro starptautiskajos tirdzniecības darījumos. Šī valūtas kursa pielāgošana dempinga noteikšanas vajadzībām būtu nelietderīga un pretrunā *neitralitātes principam*, kas antidempinga lietās tiek ievērots attiecībā uz monetāriem aspektiem" (mans izcēlums).

[34] Strīdīgās regulas 98. apsvērumā teikts: "Komisija norādīja, ka pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkts ir piemērojams situācijās, kad ir nepieciešama valūtas konvertēšana, lai salīdzinātu normālo vērtību un eksporta cenu. *Ierastā prakse ir veikt šādu salīdzināšanu attiecīgās valsts valūtā*. Tāpēc šajā lietā Komisija par salīdzināšanas valūtu izmantoja Turcijas liru" (mans izcēlums).

[35] Skat. Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2025/670 (2025. gada 4. aprīlis), ar ko nosaka pagaidu antidempinga maksājumu konkrētu Ēģiptes, Japānas un Vjetnamas izcelsmes karsti velmētu plakanu dzelzs, neleģētā tērauda vai cita leģētā tērauda velmējumu importam (OV 2025, L 670, 1. lpp.), kuras 19. un 20. apsvērumā ir norādīts, ka Ēģiptes iestādes un ražotājs eksportētājs ir mēģinājuši pārliecināt Komisiju normālās vērtības un dempinga starpības aprēķināšanai izmantot paralēlo tirgus kursu (nevis oficiālo valūtas maiņas kursu). Komisija jau sākotnēji iebildusi pret šo lūgumu, atsaucoties uz savu pastāvīgo praksi situācijās, kad tiek apgalvots, ka tiek piemēroti paralēli valūtas maiņas kursi, izmantot oficiālos valūtas maiņas kursus.

[36] Skat. spriedumu, 1987. gada 7. maijs, *Nachi Fujikoshi*/Padome (255/84, EU:C:1987:203, 51.–54. punkts).

59. Terminoloģiskas skaidrības labad jāatgādina, ka ar "riska ierobežošanu" jāsaprot finanšu instruments, kas paredzēts, lai samazinātu vai neitralizētu finanšu risku, kuram pakļauts uzņēmums. Šajā ziņā valūtas pārdošanas nākotnes līgums darbojas kā stingras saistības, kas ir uzņemtas tā noslēgšanas datumā, nodot konkrētu valūtas summu atbilstoši iepriekš fiksētam valūtas kursam un noteiktā termiņā, tādējādi ļaujot nodrošināt valūtas maiņas darījuma rezultātu neatkarīgi no turpmākām tirgus svārstībām.

60. Turklāt riska ierobežošanas instruments nedrīkst būt vispārīgs vai spekulatīvs, bet tam jābūt saistītam ar konkrētiem darījumiem vai pārdošanu, kura notiek izmeklēšanas periodā. Eksportētājam ir aktīvi un ar dokumentiem jāpierāda, ka riska ierobežošanas līgums ietekmē eksporta cenu tādējādi, ka korekcija ir pamatota. Ja šie nosacījumi nav izpildīti, piemēro vispārīgo noteikumu, par pamatu ņemot pārdošanas datuma oficiālo valūtas kursu.

61. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, analīzes turpinājumā jāizvērtē lietā C-498/24 P izvirzītais ceturtais pamats, kā arī lietā C-499/24 P izvirzītais sestais pamats. Šie pamati, kas galvenokārt ir balstīti uz identiskiem argumentiem, šajā analīzē jāizskata kopā. Tomēr vispirms jāatgādina pārsūdzēto spriedumu pamatojums, kā arī argumenti, ko lietas dalībnieki pret to ir izvirzījuši apelācijas sūdzībās.

B. Apelācijas sūdzību pamatu pārbaude

1. Vispārējās tiesas sniegtais pamatojums pārsūdzētajos spriedumos

62. Kā norādīts iepriekš [37], pārsūdzētajos spriedumos Vispārējā tiesa noraidīja apelācijas sūdzību iesniedzēju celtās atcelšanas prasības, kuras citastarp attiecās uz pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkta pārkāpumu [38].

63. Vispārējā tiesa it īpaši atgādināja, ka riska ierobežošanas līgumi, uz kuriem apelācijas sūdzību iesniedzējas atsaucās, lai pamatotu korekciju, kas tika pieprasīta atbilstoši iepriekš minētajai tiesību normai, attiecās uz eksporta pārdošanas darījumiem, kuri denominēti euro, un ka ar valūtas konvertēšanu saistītais risks visos šajos līgumos tika ierobežots, izmantojot ASV dolāru. Tomēr, tā kā Komisijai bija jānodrošina taisnīgs salīdzinājums starp normālo vērtību, kas bija denominēta Turcijas lirās, un eksporta cenu, tā visus eksporta darījumus, kas denominēti euro, tieši konvertēja Turcijas lirās, jo taisnīga salīdzinājuma nodrošināšanai nebija nepieciešama starpposma konvertēšana ASV dolāros [39].

64. Vispārējā tiesa arī norādīja, ka euro un ASV dolāru maiņas kurss, kas paredzēts riska ierobežošanas līgumos, uz kuriem apelācijas sūdzību iesniedzējas atsaucās, lai pieprasītu korekciju saskaņā ar pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktu, bija norādīts riska ierobežošanai ASV dolāros, bet tam nebija nekāda sakara ar konvertēšanu, kas Komisijai bija jāveic, lai nodrošinātu taisnīgu normālās vērtības un eksporta cenas salīdzinājumu [40]. Līdz ar to, kā norādīts strīdīgās regulas 98. apsvērumā, apelācijas sūdzību iesniedzēju minētie riska ierobežošanas līgumi nebija būtiski saistībā ar šo konvertēšanu.

[37] Skat. šo secinājumu 17. un 26. punktu.

[38] Skat. pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 81.–87. punktu un pārsūdzētā sprieduma lietā C-498/24 P 195.–208. punktu.

[39] Skat. pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 82. punktu un pārsūdzētā sprieduma lietā C-498/24 P 196. punktu.

[40] Skat. pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 85. punktu un pārsūdzētā sprieduma lietā C-498/24 P 199. punktu.

65. Apelācijas sūdzību iesniedzēju pirmajā instancē izvirzītais arguments, ka Komisijai bija jāizmanto riska ierobežošanas līgumos paredzētais maiņas kurss, tātad tika noraidīts kā nepamatots [41]. Līdz ar to, ņemot vērā, ka riska ierobežošanas līgumi, uz kuriem apelācijas sūdzību iesniedzējas atsaucās, lai pamatotu korekciju, kas tika pieprasīta atbilstoši pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktam, nebija būtiski, Vispārējā tiesa noraidīja arī pārējos apelācijas sūdzību iesniedzēju apgalvojumus par iespējamo labas pārvaldības principa pārkāpumu, uz kuru tās atsaucās, pamatojoties uz apgalvoto pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkta pārkāpumu [42].

2. Lietas dalībnieku apsvērumi

a) Apelācijas sūdzību iesniedzēju argumenti

66. Apelācijas sūdzību iesniedzējas apgalvo – ņemot vērā, ka pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktā uzsvars esot likts uz pārdošanas datumu, nevis uz valūtu un maiņas kursu, kā Vispārējā tiesa ir konstatējusi pārsūdzētajos spriedumos [43], tam vajadzētu būt atbilstošajam elementam, kas Komisijai jāņem vērā, jo valūtas maiņas kursi ir savstarpēji "saistīti". Pēc apelācijas sūdzību iesniedzēju domām, tas nozīmē, ka eksporta cenai atbilstošā valūta būtu jākonvertē, izmantojot konvertēšanu ASV dolāros. Šāda pieeja esot apstiprināta vienā no pārsūdzētajiem spriedumiem [44].

67. Apelācijas sūdzību iesniedzējas piebilst, ka tad, ja būtu jāpiekrīt Vispārējās tiesas interpretācijai, saskaņā ar kuru riska ierobežošanas darbības var ņemt vērā tikai tad, ja darījums attiecas uz rēķina valūtu un Komisijas izmantoto konvertēšanas valūtu, būtu pārāk viegli izvairīties no pienākuma, kas noteikts pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkta pirmajā teikumā. Turklāt tās apstrīd Vispārējās tiesas papildu secinājumus pārsūdzētajos spriedumos [45].

b) Komisijas argumenti

68. Komisija norāda, ka apelācijas sūdzību iesniedzējas apstrīd tikai to pārsūdzētajos spriedumos izklāstīto argumentu, kas saistīts ar konceptuālo atšķirību starp euro un ASV dolāru maiņas kursu, kurš ietverts riska ierobežošanas līgumos, un maiņas kursu, ko piemēroja Komisija, lai salīdzinātu normālo vērtību un eksporta cenu [46]. Tās neapstrīd argumentāciju, ka līgumu mērķis bija ierobežot ar konvertēšanu ASV dolāros saistīto risku, un tāpēc to veiktajai atsaucei uz ASV dolāru nav nozīmes saistībā ar Komisijas veikto konvertēšanu. Līdz ar to Komisija uzskata, ka apelācijas sūdzību pamats ir neefektīvs.

69. Komisija atgādina, ka saskaņā ar pamatregulas 2. panta 10. punktu tai ir plaša rīcības brīvība, kad tā veic valūtas konvertēšanu, lai salīdzinātu sarežģītas ekonomiskās vērtības. Apelācijas sūdzību iesniedzējām esot bijis jāpierāda, ka konvertēšana eksportētājvalsts valūtā ir acīmredzama

[41] Skat. pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 86. punktu un pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 200. punktu.

[42] Skat. pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 88.–93. punktu un pārsūdzētā sprieduma lietā C-498/24 P 201.–208. punktu.

[43] Apelācijas sūdzību iesniedzējas atsaucas attiecīgi uz pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 84. punktu un pārsūdzētā sprieduma lietā C-498/24 P 198. punktu.

[44] Apelācijas sūdzību iesniedzējas atsaucas uz pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 20.–24. punktu.

[45] Apelācijas sūdzību iesniedzējas atsaucas attiecīgi uz pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 91.–94. punktu un pārsūdzētā sprieduma lietā C-498/24 P 204.–208. punktu.

[46] Komisija atsaucas uz pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 82. punktu un pārsūdzētā sprieduma lietā C-498/24 P 199. punktu.

kļūda, bet tās to nav darījušas un ir tikai atsaukušās uz šīs regulas noteikumu pārkāpumu. Pārsūdzētajos spriedumos esot apstiprināts, ka apelācijas sūdzību iesniedzēju argumenti bija nepietiekami, lai apšaubītu izmantoto konvertēšanas metodi.

70. Komisija atgādina, ka salīdzināšanai ir nepieciešama valūtas konvertēšana, lai nodrošinātu taisnīgumu starp normālo vērtību un eksporta cenu. Ierastā prakse ir veikt šādu salīdzināšanu eksportētājvalsts valūtā – šajā gadījumā Turcijas lirās. Atsauce uz ASV dolāriem riska ierobežošanas līgumos bija paredzēta vienīgi, lai ierobežotu ar valūtas konvertēšanu saistīto risku, un tādējādi tai nebija nozīmes kā taisnīga salīdzinājuma garantijai, vēl jo vairāk tāpēc, ka eksporta cena bija denominēta euro. Apelācijas sūdzību iesniedzēju argumenti par "pārdošanas datumu" un "valūtas kursu savstarpējo saistību" nemaina šo analīzi, un minētā judikatūra faktiski apstiprina Komisijas izmantoto konvertēšanas metodi.

3. Viedoklis

a) Vispārīgas piezīmes

71. Iesākumā jāatgādina, ka no LESD 256. panta 1. punkta otrās daļas un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas izriet, ka apelācijas sūdzību var iesniegt tikai par tiesību jautājumiem. Tādējādi vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un izvērtēt atbilstošos faktus, kā arī tai iesniegtos pierādījumus. Tātad šo faktu un pierādījumu izvērtēšana, izņemot gadījumus, kad tie ir sagrozīti, nav tiesību jautājums, uz kuru attiecas Tiesas pārbaude apelācijas instancē [47].

72. Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka tad, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd, kā Vispārējā tiesa ir interpretējusi vai piemērojusi Savienības tiesības, pirmajā instancē izskatītie tiesību jautājumi var tikt no jauna izskatīti apelācijas tiesvedībā. Proti, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs nevarētu šādi pamatot savu apelācijas sūdzību ar pamatiem un argumentiem, kurus tas jau ir izmantojis Vispārējā tiesā, tad apelācijas tiesvedība daļēji zaudētu savu jēgu [48].

73. Šīs vispārīgās piezīmes ir vajadzīgas, jo apelācijas sūdzību iesniedzējas pārmet gan Komisijai, gan Vispārējai tiesai, ka tās būtībā ir pieļāvušas vienas un tās pašas kļūdas pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkta interpretācijā un piemērošanā. Tiesību kļūdas esot saistītas, pirmkārt, ar Komisijas atteikumu apmierināt apelācijas sūdzību iesniedzēju iesniegtos lūgumus veikt labojumus, pamatojoties uz šo tiesību normu, un, otrkārt, ar to, ka Vispārējā tiesa ir atbalstījusi šo nostāju. Konkrētāk, apelācijas sūdzību iesniedzējas pārmet Komisijai un Vispārējai tiesai, ka tās nav atzinušas nekādu juridisku ietekmi riska ierobežošanas līgumiem, kurus tās bija noslēgušas valūtas konvertēšanas nolūkā. Pēc apelācijas sūdzību iesniedzēju domām, euro nav bijis tieši jākonvertē Turcijas lirās, bet esot bijusi jāveic starpposma konvertēšana ASV dolāros.

b) Pārsūdzēto spriedumu pamatojuma vērtējums

74. Vispirms jākonstatē, ka neviens no tiesvedības dalībniekiem nav apstrīdējis pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunkta piemērojamību izskatāmās lietas faktiem. Aplūkojamie darījumi attiecās uz tādu preču tirdzniecību, par kurām izrakstīti rēķini dažādās valūtās, proti, euro un ASV dolāros, un kuras ražotas Turcijā un paredzētas eksportam uz Eiropas Savienību.

[47] Skat. spriedumu, 2011. gada 24. marts, *Ferrero*/ITSB (C-552/09 P, EU:C:2011:177, 73. punkts).

[48] Skat. spriedumu, 2012. gada 19. jūlijs, Padome/*Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group* (C-337/09 P, EU:C:2012:471, 61. punkts).

Šajā kontekstā, lai salīdzinātu cenas, Komisijai saskaņā ar šo tiesību normu bija jāveic valūtas konvertēšana. Starp Komisiju un apelācijas sūdzību iesniedzējām pastāvošais strīds, kas ir tiesvedību pirmajā instancē priekšmets, attiecas tikai uz jautājumu par šīs *konvertēšanas kārtību*.

75. Ja prasītājas vēlas apgalvot, *ka pārdošanas datums ir noteicošais kritērijs piemērojamā maiņas kursa noteikšanai*, šādu apgalvojumu nevar apstrīdēt. Ņemot vērā valūtas tirgu raksturīgās svārstības, ir jāidentificē konkrēts brīdis kā atskaites punkts konvertēšanai. Izvēle par labu pārdošanas datumam ir juridiski saistošs lēmums, kas pieņemts daudzpusējā starptautiskās tirdzniecības sistēmā, un šī datuma noteikšanai var izmantot dažādus objektīvus elementus, proti, rēķina izrakstīšanas datumu, līguma noslēgšanas datumu, pirkuma pasūtījuma datumu vai pasūtījuma apstiprinājuma datumu. Uz šo aspektu esmu vērsis uzmanību savos sākotnējos skaidrojumos [49]. Tomēr neviens pārsūdzēto spriedumu elements neļauj uzskatīt, ka Vispārējā tiesa būtu pieņēmusi pretēju nostāju. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka ir pieļauta tiesību kļūda.

76. Savukārt, ja prasītājas apgalvo – tā kā nav konkrētu Savienības tiesību normu par *konvertēšanai piemērojamo valūtu*, šī valūta būtu jānosaka vienīgi tirdzniecības partneriem savos riska ierobežošanas līgumos – šāda interpretācija ir jānoraida. Tajā nav ņemts vērā fakts, ka, pirmkārt, attiecīgās preces tika eksportētas uz Eiropas Savienību un tādējādi euro ir piemērojamā atsauces valūta, un, otrkārt, pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktā Komisijai ir piešķirta *rīcības brīvība*, ja nav nevienas pretējas tiesību normas. Nav strīda par to, ka Komisija savus aprēķinus balsta uz eksportētājvalsts valūtas – šajā gadījumā Turcijas liras – maiņas kursu [50]. Šī izvēle par labu valūtas konvertēšanai attiecīgās valsts valūtā nav ne nejauša, ne patvaļīga. Komisija neveica valūtas konvertēšanu bez jebkādas saistības ar attiecīgajiem eksporta darījumiem un apelācijas sūdzību iesniedzējas turklāt nenorāda uz pretējo [51].

77. Šajā gadījumā apelācijas sūdzību iesniedzēju noslēgto riska ierobežošanas līgumu vienīgais mērķis bija neitralizēt iespējamos valūtas maiņas riskus, kas saistīti ar konvertēšanu starp euro un ASV dolāru. Tomēr Komisija euro tieši konvertēja Turcijas lirās, neveicot starpposma konvertēšanu ASV dolāros. Tātad Vispārējā tiesa pamatoti uzskatīja, ka nav ne juridiska pamata, ne faktisku elementu, kas pamatotu citu valūtu, izņemot euro un Turcijas liras, ņemšanu vērā vai arī starpposma konvertēšanu ASV dolāros. Tā kā visas konvertējamās eksporta cenas bija denominētas euro [52], kā tas izriet no strīdīgās regulas 98. apsvēruma, bez jebkādas acīmredzamas atsauces uz ASV dolāru un ņemot vērā preču galamērķi, pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktā nebija prasīta starpposma konvertēšana ASV dolāros.

78. Šo secinājumu neatspēko apelācijas sūdzību iesniedzēju arguments, ka Komisija esot veikusi starpposma konvertēšanu euro, nevis tieši konvertējusi ASV dolārus Turcijas lirās. Kā Vispārējā tiesa atgādina pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 20.–24. punktā, apelācijas sūdzības iesniedzējas bija izrakstījušas rēķinus par noteiktiem iekšzemes pārdošanas darījumiem un deklarējušas savas ražošanas izmaksas ASV dolāros. Šajā kontekstā Komisija izvēlējās veikt konvertēšanu, izmantojot euro, lai nodrošinātu taisnīgu salīdzinājumu. Lai gan šī metode var šķist apšaubāma – jo var rasties šaubas par šādas starpposma konvertēšanas nepieciešamību vai

[49] Skat. šo secinājumu 44. punktu.

[50] Skat. šo secinājumu 47. punktu.

[51] Pieņemot, ka apelācijas sūdzību iesniedzējas vēlas apgalvot, ka Komisija pēc saviem ieskatiem varētu darījumus euro konvertēt jebkurā citā valūtā, piemēram, Dānijas kronās, lai nebūtu jāņem vērā riska ierobežošanas darījumi starp euro un Turcijas lirām, tās nekādi neapgalvo un nepamato, ka izvēle veikt konvertēšanu uz eksportētājvalsts valūtu būtu izdarīta ar mērķi izslēgt to riska ierobežošanas līgumu ņemšanu vērā.

[52] Skat. pārsūdzētā sprieduma lietā C-499/24 P 85. punktu un pārsūdzētā sprieduma lietā C-498/24 P 196. punktu.

pievienoto vērtību, ņemot vērā valūtas maiņas kursu "savstarpējo saistību"[53] –, šī atšķirība neietekmē analīzi. Proti, neviens juridisks pienākums neliek ņemt vērā tādus darījumus ārvalstu valūtā nākotnes tirgos, kuri veikti citā valūtā, nevis tajā, ko Komisija ir izmantojusi salīdzināšanai.

79. Apelācijas sūdzību iesniedzēju noslēgtajiem riska ierobežošanas līgumiem nebija nozīmes saistībā ar strīdīgo valūtas konvertēšanu. Līdz ar to nebija nekāda objektīva iemesla tos ņemt vērā aprēķinā. Tātad Vispārējā tiesa pārsūdzētajos spriedumos pamatoti secināja, ka riska ierobežošanas līgumos noteiktā konvertēšana starp euro un ASV dolāru neietekmēja Komisijas veikto konvertēšanu un to varēja neievērot.

80. Pēc Vispārējās tiesas domām, ar šo konstatējumu pietiek, lai noraidītu apelācijas sūdzību iesniedzēju izvirzīto pamatu. Manuprāt, šeit nav pieļauta nekāda tiesību kļūda. Kā Vispārējā tiesa pareizi ir norādījusi, Komisijai nebija jāņem vērā riska ierobežošanas līgumos noteiktais valūtas maiņas kurss, bet – kā skaidri norādīts strīdīgās regulas 98. apsvērumā – tā varēja ievērot savu iedibināto administratīvo praksi un normālās vērtības un eksporta cenas salīdzinājumam izmantot eksportētājvalsts valūtu, proti, Turcijas liru.

c) Papildu apsvērumi

81. Kaut gan pārsūdzēto spriedumu pamatojums jau ir pietiekami precīzs un detalizēts, lai noraidītu kopīgo apelācijas sūdzību pamatu, vēlos sniegt dažus papildu apsvērumus ar mērķi sīkāk izskaidrot juridisko kontekstu un ļaut Tiesai labāk izprast konkrēto lietu galvenos aspektus.

82. Pirmkārt, no lietas materiāliem neizriet, ka konvertēšana ASV dolāros būtu būtiski mainījusi aprēķina rezultātu, vēl jo vairāk tāpēc, ka apelācijas sūdzību iesniedzējas nav iesniegušas nekādu pierādījumu par kaitējumu. Kā precizēts strīdīgās regulas 99. apsvērumā – tās tikai apgalvojušas, ka konvertēšana ietekmējusi cenu salīdzināmību, un sniegušas teorētisku piemēru tam, ka bija jāizmanto riska ierobežošanas līgumos paredzētais valūtas maiņas kurss. Kā norādīts strīdīgās regulas 100. apsvērumā, šis teorētiskais piemērs nav pierādījums, jo tas neatspoguļo ne apelācijas sūdzību iesniedzēju faktiskos darījumus, ne dempinga starpības aprēķinu. Tā kā apelācijas sūdzību iesniedzējas nav sniegušas nevienu pārliecinošu argumentu, lai apstrīdētu šo secinājumu, ir jāpiekrīt Komisijas analīzei.

83. Turklāt apelācijas sūdzību iesniedzēju arguments par valūtu "savstarpēju saistību" nekādā ziņā nepierāda konvertēšanas Turcijas lirās nelabvēlīgās sekas; tas, gluži pretēji, ir vērsts uz to, lai atspēkotu šo pieņēmumu. Ja šāda savstarpēja saistība pastāvētu, būtu jāsecina, ka no konvertēšanas neizriet nekādas negatīvas sekas. Tātad Komisija pamatoti ir apgalvojusi, ka apelācijas sūdzību iesniedzējas nav pierādījušas, ka acīmredzama kļūda tās rīcības brīvības īstenošanā būtu izraisījusi netaisnīgu normālās vērtības un eksporta cenas salīdzinājumu.

84. Otrkārt, konstatējot, ka Komisijai nav jāņem vērā riska ierobežošanas līgumi, Vispārējā tiesa galu galā pauda viedokli, ka Komisijai nav pienākuma atkāpties no savas iedibinātās administratīvās prakses dempinga starpības noteikšanai. Šai juridiskajai atziņai jāpiekrīt. Kā izklāstīts šajos secinājumos, šīs administratīvās prakses saglabāšana starptautisko tirdzniecības attiecību jomā ir pamatota, jo tā garantē administratīvās darbības neitralitāti, objektivitāti, stabilitāti, neatkarību un pārskatāmību[54].

[53] Skat. šo secinājumu 70. un 83. punktu.

[54] Skat. šo secinājumu 51. un nākamos punktus.

85. Šie vispārējo interešu mērķi ir pārāki par saimnieciskās darbības subjektu privātajām interesēm. Riska ierobežošanas līgumi ir privāttiesību nolīgumi, kuri attiecas tikai uz riska iekšējo pārvaldību, un principā nevar juridiski ietekmēt metodi, ko izmeklēšanas iestāde izmanto dempinga starpības aprēķināšanai. Tādēļ Komisijai nebija pienākuma pielāgot savus aprēķinus pušu izraudzītajām valūtām vai valūtas maiņas kursiem.

86. Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru kopējās tirdzniecības politikas jomā, it īpaši tirdzniecības aizsardzības pasākumu jomā, Savienības iestādēm ir plaša rīcības brīvība, ņemot vērā pamatā esošo analīžu tehnisko un ekonomisko sarežģītību[55]. Tas, ka tiktu ņemtas vērā valūtas vai valūtas maiņas kursi, kas izraudzīti tikai privāto finanšu interešu aizsardzībai, apdraudētu šo rīcības brīvību.

87. Treškārt, riska ierobežošanas līgumi būtu jāņem vērā tikai tad, ja darījumi atbilstu nosacījumiem, kas ietverti pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktā, kurā ir paredzēts izņēmums attiecībā uz nākotnes darījumiem, kas ir tieši saistīti ar eksportu. Jāatgādina, ka izņēmumi ir jāinterpretē šauri[56]. Šajā gadījumā Komisija ir paudusi šaubas par šo nosacījumu ievērošanu. Tā kā nav pārliecinošu pierādījumu, būtu jāuzskata, ka tie nav izpildīti.

88. Šajā ziņā Komisija norādīja, ka pārdošana ASV dolāros ārvalstu tirgos nebija "tieši saistīta" ar eksporta noietu, kā prasīts pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktā. Strīdīgās regulas 101. apsvērumā turklāt ir precizēts, ka atsevišķas riska ierobežošanas darbības pēc pārdošanas varēja koriģēt, lai ņemtu vērā izmaiņas finanšu perspektīvās un optimizētu uzņēmumu rentabilitāti, bet apelācijas sūdzību iesniedzējas pirmajā instancē Vispārējā tiesā to apstrīdēja. Šī tiesa tomēr neizvērtēja šos argumentus, uzskatot, ka iemesli, kurus Komisija bija norādījusi strīdīgās regulas 98. apsvērumā, bija pietiekami, lai pamatotu atbilstoši pamatregulas 2. panta 10. punkta j) apakšpunktam pieprasītās korekcijas noraidīšanu. Savukārt, ja Tiesa nospriestu, ka šis pamatojums nebija pietiekams, lai noraidītu pamatu par šīs tiesību normas pārkāpumu, un nolemtu nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, tad pēdējai minētajai būtu jāpārbauda šo darījumu iespējamais spekulatīvais raksturs.

89. Noslēgumā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pārbaude, ko Savienības tiesas īsteno attiecībā uz Komisijas veiktajiem ekonomiska rakstura vērtējumiem, tostarp antidempinga maksājumu jomā, aprobežojas ar pārbaudi par to, vai ir ievēroti procesuālie noteikumi, vai izmantotie fakti ir patiesi, vai nav pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā, kā arī vai nav nepareizi izmantotas pilnvaras[57]. Tomēr man nešķiet, ka Vispārējās tiesas argumentāciju, pat ņemot vērā īpaši stingru pārbaudi tiesā, varētu uzskatīt par tādu, kurā ir pieļauta tiesību kļūda.

90. Pamatojoties uz manā analīzē izklāstītajiem elementiem, manuprāt, lietā C-498/24 P izvirzītais ceturtais pamats, kā arī lietā C-499/24 P izvirzītais sestais pamats ir jānoraida kā nepamatoti.

[55] Skat. spriedumu, 2016. gada 7. aprīlis, *ArcelorMittal Tubular Products Ostrava* u.c./*Hubei Xinyegang Steel* (C-186/14 P un C-193/14 P, EU:C:2016:209, 34. punkts).

[56] Skat. spriedumus, 2011. gada 29. septembris, Komisija/Īrija (C-82/10, nav publicēts, EU:C:2011:621, 44. punkts), 2013. gada 19. septembris, *Dashiqiao Sanqiang Refractory Materials*/Padome (C-15/12 P, EU:C:2013:572, 17. punkts), un 2021. gada 10. februāris, *RFA International*/Komisija, C-56/19 P, EU:C:2021:102, 54. punkts).

[57] Skat. spriedumu, 2024. gada 29. februāris, *Methanol Holdings (Trinidad)/*Komisija (C-688/22 P, nav publicēts, EU:C:2024:180, 34. punkts).

V. Secinājumi

91. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, iesaku Tiesai ceturto pamatu, kas izvirzīts lietā C-498/24 P (*Çolakoğlu Metalurji* un *Çolakoğlu Dış Ticaret*/Komisija), kā arī sesto pamatu, kas izvirzīts lietā C-499/24 P (*Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları* u.c./Komisija), noraidīt.